

ILGALAIKIS ES BIUDŽETAS 2028–2034 m.

Europos
Parlamentas

KAS YRA ILGALAIKIS ES BIUDŽETAS?

01

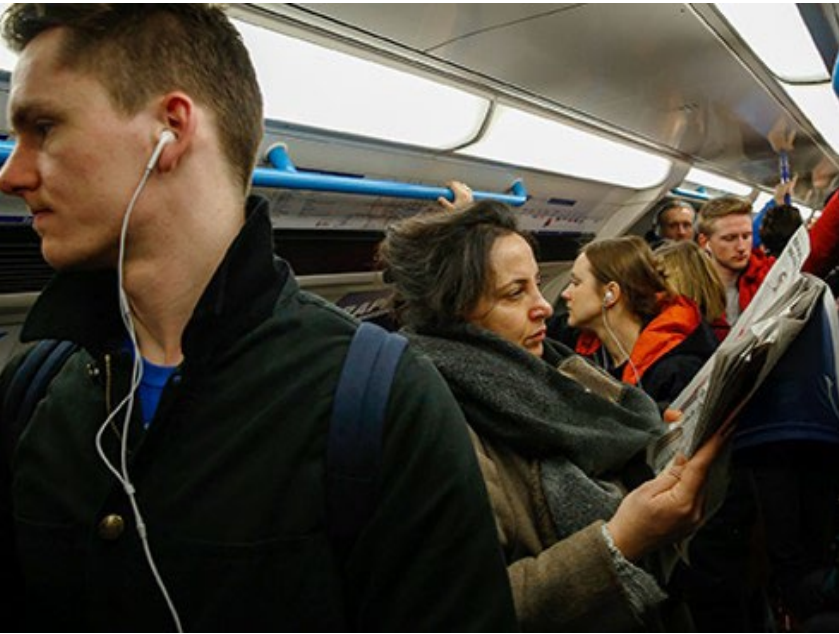
Europos
Parlamentas

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

Bendrus Europos iššūkius veiksmingiau spręsti kartu. Išteklių sutelkiami tokiose srityse kaip moksliniai tyrimai, ekonominė ir socialinė sanglauda, žemės ūkis ar klimato kaita – ten, kur prasmingiau išlaidas dalytis, o ne veikti pavieniui.

Tai – ES pridėtinė vertė.

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

Investicijos į bendrus prioritetus: apie 93 % biudžeto lėšų skiriama piliečiams, regionams, miestams, ūkininkams, universitetams ir įmonėms.

ES administracinės išlaidos nesiekia 7 % biudžeto.

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

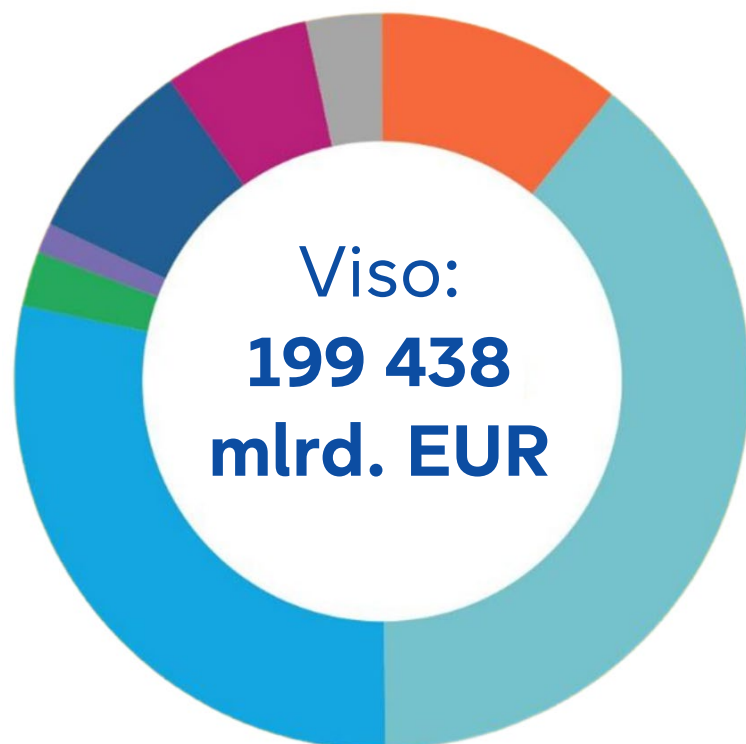
ILGALAIKIS EUROPOS SĄJUNGOS BIUDŽETAS

- paprastai sudaromas 7 metų laikotarpiui, siekiant užtikrinti prognozuojamumą ir stabilumą,
- nustato didžiausią lėšų sumą, kuri gali būti skiriama kiekvienai politikos sričiai,
- metiniuose ES biudžetuose turi būti laikomasi šių viršutinių ribų,
- oficialiai vadinasi daugiametė finansinė programa (DFP).

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

2025 M. METINIS BIUDŽETAS

PASISKIRSTYMAS PAGAL IŠLAIDŲ KATEGORIJAS*:

- Bendroji rinka, inovacijos ir skaitmeninė ekonomika **21,4 mlrd. EUR**
- Sanglauda, atsparumas ir vertybės **77,9 mlrd. EUR**
- Gamtos ištekliai ir aplinka **56,7 mlrd. EUR**
- Migracija ir sienų valdymas **4,7 mlrd. EUR**
- Saugumas ir gynyba **2,6 mlrd. EUR**
- Kaimyninės šalys ir pasaulis **16,3 mlrd. EUR**
- Europos viešasis administravimas **12,8 mlrd. EUR**
- Specialios teminės priemonės **6,6 mlrd. EUR**

*Nurodytos sumos pateikiamos pagal įsipareigojimus

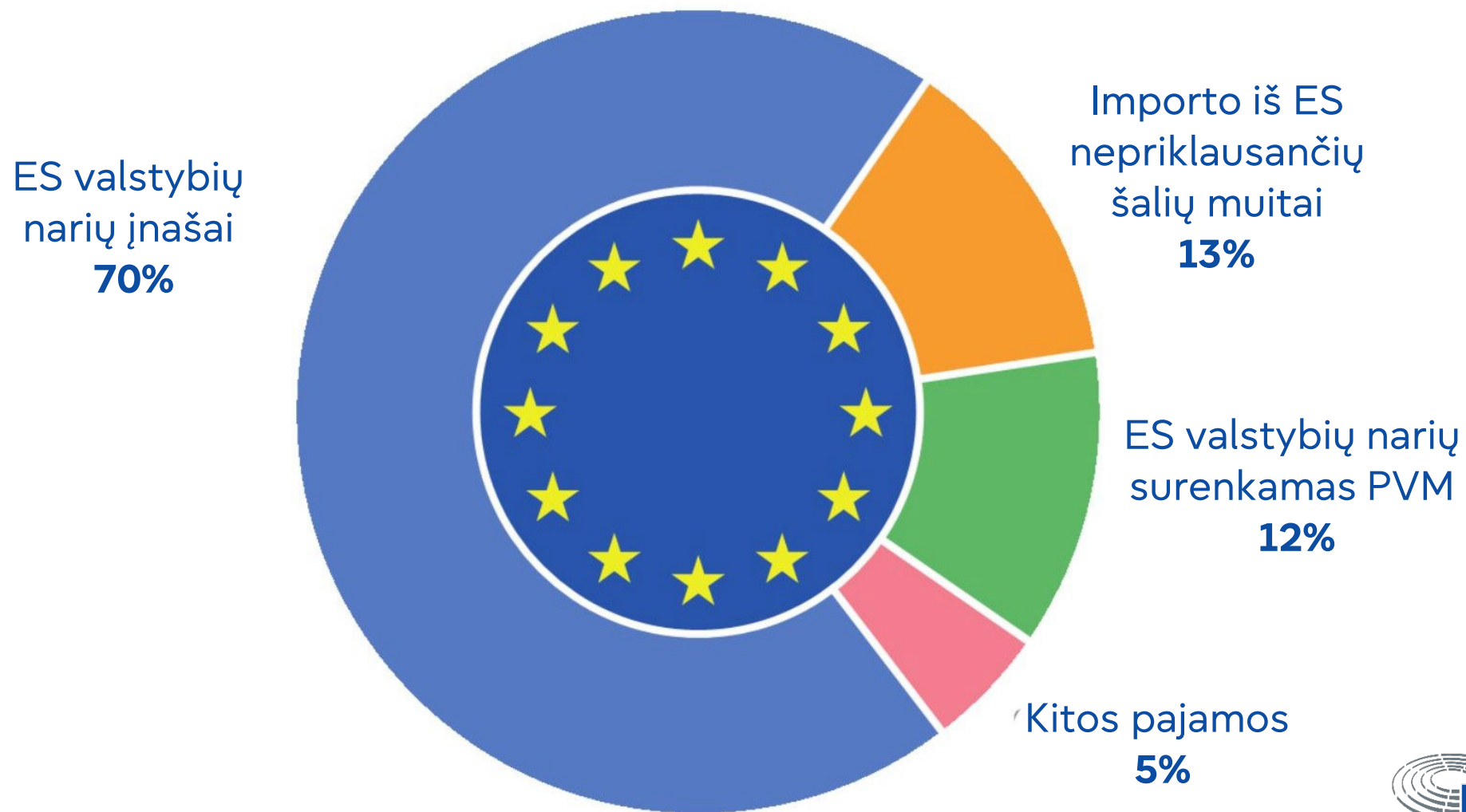
Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

KOKIŲ YRA BIUDŽETO PAJAMŲ ŠALTINIAI

Nuosavi ištekliai

- Importo į ES muitai
- Nedidelė kiekvienoje ES šalyje surenkamo PVM dalis
- Įnašas, susietas su neperdirbtų plastiko atliekų kiekiu kiekvienoje ES šalyje (nuo 2021 m.)
- Kiekvienos ES šalies nacionalinis įnašas, pagrįstas jos bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis (BNP). Jis paprastai sudaro apie 61,5 %, t. y. didžiausią dalį

Iš kur ES biudžeto pinigai?

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

KAIP NAUDOJAMOS ILGALAIKIO ES BIUDŽETO LĖŠOS?

Vykdamt metinius biudžetus, kuriuos bendrai tvirtina Taryba (atstovaujanti ES šalims) ir Europos Parlamentas.

Komisija užtikrina, kad biudžetas būtų įvykdytas – didelę ES biudžeto dalį valdo ES šalys.

Parlamentas vykdo demokratinę biudžeto įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę.

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

KUO SKIRIASI ES BIUDŽETAS NUO NACIONALINIŲ BIUDŽETŲ?

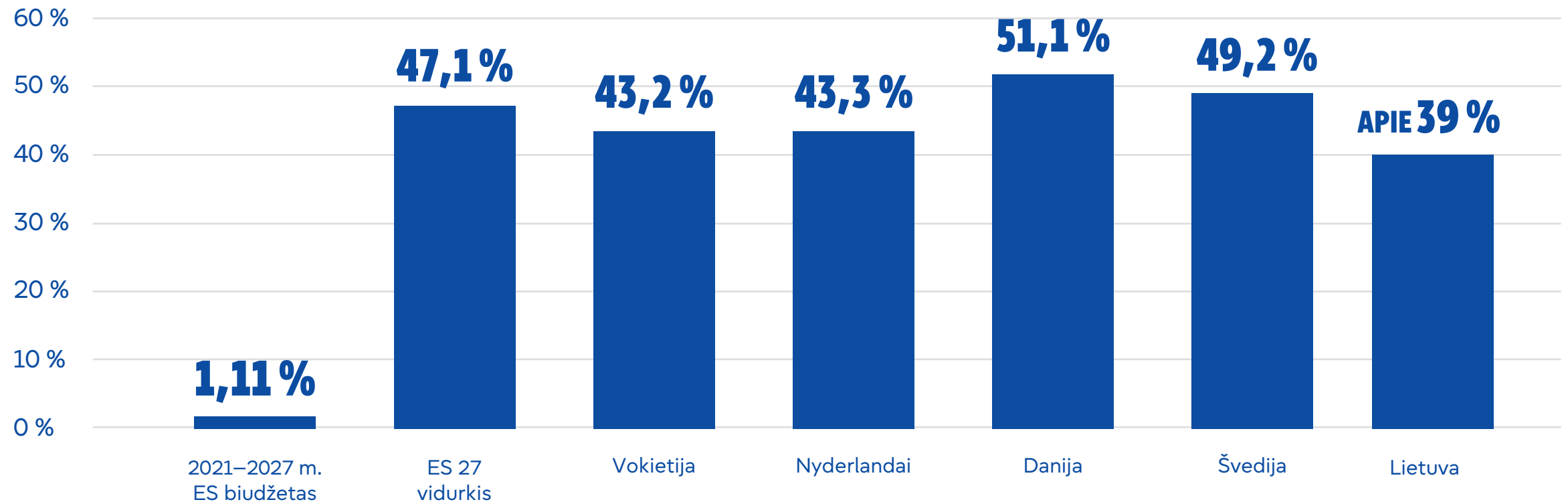
- ES biudžetas santykinai nedidelis, palyginti su nacionaliniais biudžetais
- Iš nacionalinių biudžetų finansuojama visuomenės sveikata, mokyklos ir kt., iš ES biudžeto finansuojami bendri uždaviniai ir tikslai
- ES biudžetą kasmet sudaro apytiksliai 1 % ES BNP, apie 160–180 mlrd. EUR
- ES šalių nacionalinės viešosios išlaidos vidutiniškai siekia beveik 50 % jų atitinkamo BNP

Duomenų šaltinis: Europos Komisija, EPRS.

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

NACIONALINIŲ BIUDŽETŲ IŠLAIDOS:

ES biudžeto ir nacionalinių biudžetų palyginimas su BNP

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

KOKIO DYDŽIO YRA DABARTINIS ILGALAIKIS BIUDŽETAS?

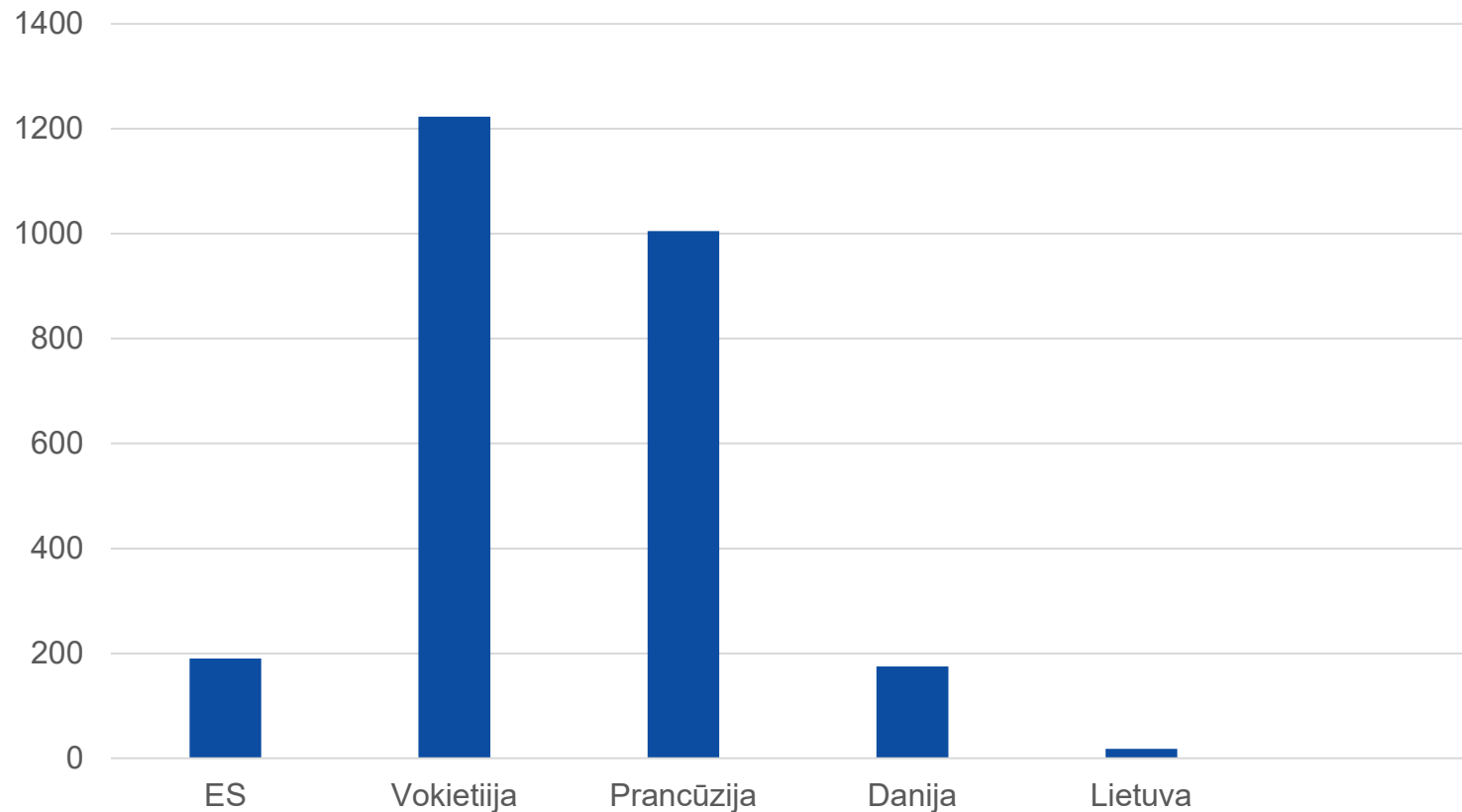
Dabartinį 2021–2027 m. ilgalaikį ES biudžetą sudaro 1 074 mlrd. EUR įsipareigojimų asignavimų (2018 m. kainomis).

Tiek ES gali įsipareigoti išleisti per 2021–2027 m. laikotarpį.

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

NACIONALINIŲ BIUDŽETŲ IŠLAIDOS:

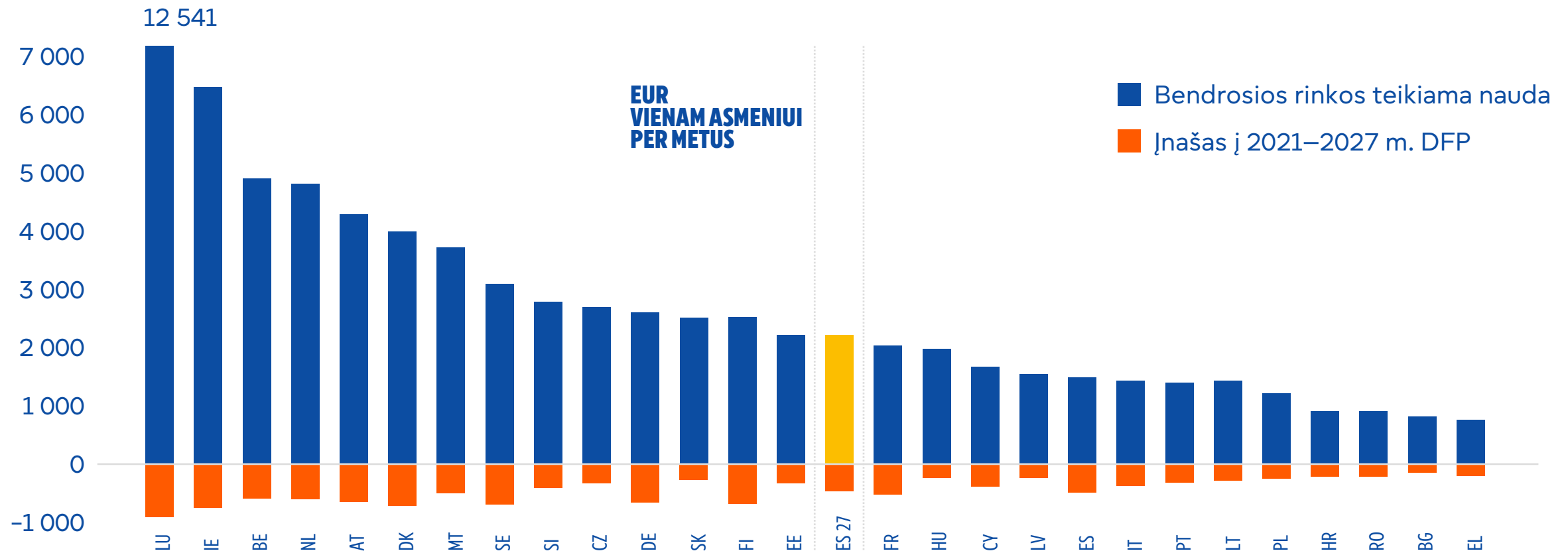
PALYGINIMAS SU ES BIUDŽETU (2024 M. MILIJARDAI EURŲ)

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

ES BIUDŽETAS IR BENDROJI RINKA

Bendrosios rinkos nauda gerokai viršija įnašą į ES biudžetą kaštus.

Iš kur Lietuvos biudžeto pinigai?

Valstybės biudžetas 2025

Daugiausia lėšų planuojama surinkti iš:

■ Pridėtinės vertės mokesčio
6 mlrd. 831,9 mln. Eur

■ Gyventojų pajamų mokesčio
3 mlrd. 389,2 mln. Eur

■ ES ir kitos finansinės
paramos lėšos
2 mlrd. 445,9 mln. Eur

■ Akcizų mokesčio
2 mlrd. 181,1 mln. Eur

■ Pelno mokesčio
1 mlrd. 880,6 mln. Eur

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

ES biudžetas 2026 m.

Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba pasiekė sutarimą dėl 2026 m. Europos Sąjungos (ES) biudžeto, kuris yra šeštasis pagal 2021–2027 m. ES daugiametę finansinę programą.

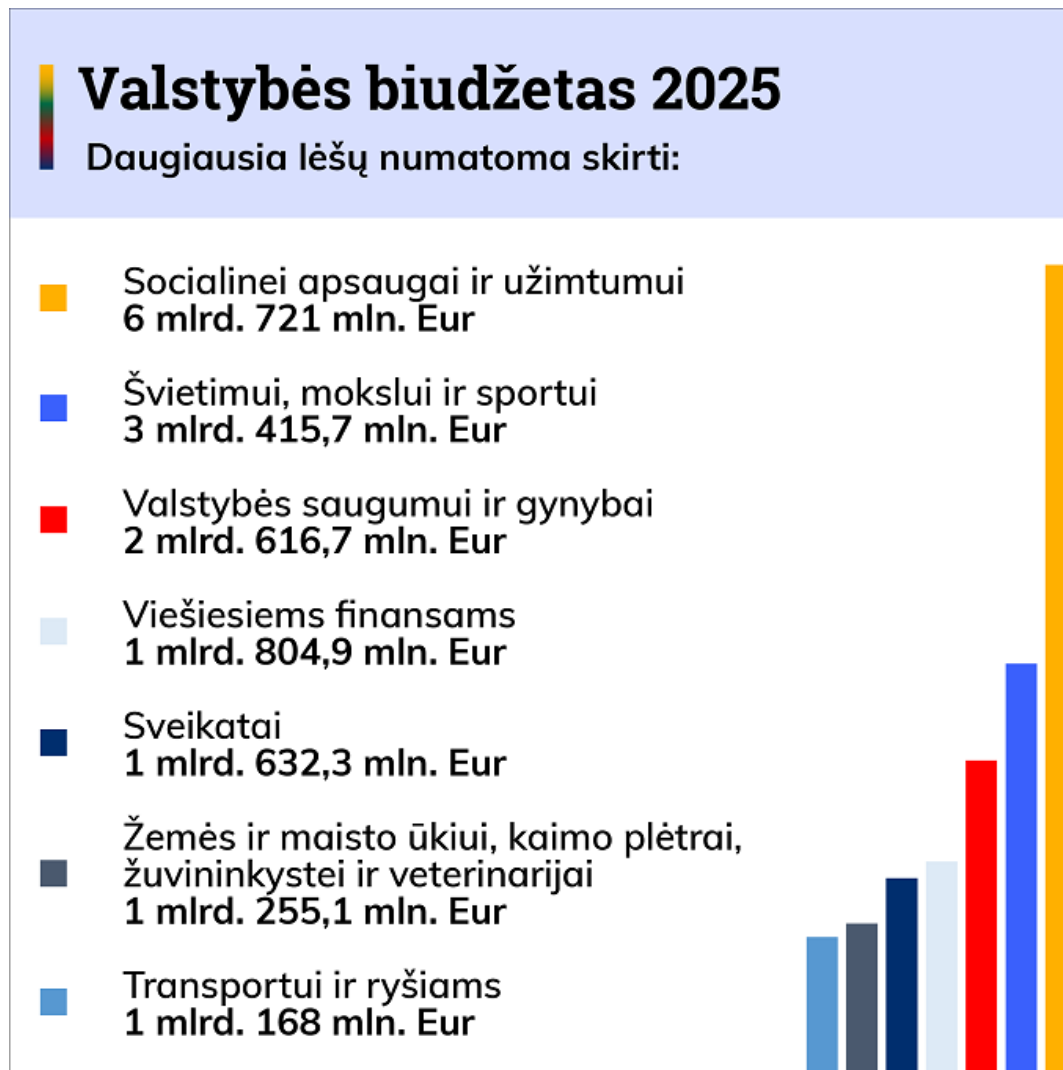
Kitamet ES biudžeto įsipareigojimai sieks 192,8 mlrd. Eur, o mokėjimai sudarys 190,1 mlrd. Eur.

2026 m. Lietuva iš ES biudžeto turėtų gauti apie 2,81 mlrd. Eur, pranešė Finansų ministerija (FM).

Daugiausia ES lėšų planuojama gauti iš Sanglaudos politikos fondų – apie 1,47 mlrd. Eur, Bendrosios žemės ūkio politikos fondų – apie 0,82 mlrd. Eur, Europos infrastruktūros tinklų priemonės – apie 0,25 mlrd. Eur. Ignalinos AE uždarymo programai numatyta apie 0,13 mlrd. Eur.

Lietuvos įmoka į ES biudžetą turėtų siekti 0,88 mlrd. Eur.

Kam panaudojami Lietuvos biudžeto pinigai?

ŠIAIS METAIS PRADEDAMOS DERYBOS DĖL 2028–2034 M. ILGALAIKIO ES BIUDŽETO.

Įprastinis scenarijus ar metas proveržiui?

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

IŠŠŪKIAI DABARTINIAM ILGALAIKIAM ES BIUDŽETUI

- Didelė infliacija
- Padidėjusios NGEU skolinimosi išlaidos dėl didesnių, nei tikėtasi, palūkanų normų
- Parama Ukrainai dėl Rusijos karinės agresijos
- 2024 m. peržiūrėjus ilgalaikį biudžetą įtampa atslūgo, bet iššūkių dar liko

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

KAS PRIIMA SPRENDIMĄ DĖL ILGALAIKIO ES BIUDŽETO?

Europos Komisija teikia pasiūlymą dėl viso biudžeto ir pagrindinių sumų.

Taryba (ES vyriausybės), gavusi Parlamento pritarimą, turi vieningai susitarti dėl pasiūlymo.

Parlamentas turi susitarti: siekiant patvirtinti ilgalaikį ES biudžetą, reikalinga absoliuti Parlamento narių balsų dauguma.

NUMATOMAS TVARKARAŠTIS

PARLAMENTO POZICIJA DEL ES ILGALAIKIO BIUDŽETO PO 2027 M.

02

Europos
Parlamentas

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

EUROPOS PARLAMENTO PRANEŠĖJAI DĖL NAUJOJO ILGALAIKIO ES BIUDŽETO

Siegfried MUREȘAN
PPE, Rumunija

Carla TAVARES
S&D, Portugalija

Pasaulinių politinių pokyčių akivaizdoje ES turi turėti daugiau galimybių imtis veiksmų. Europarlamentarai pasisakė už **reikšmingai ambicingesnį** ilgalaikį ES biudžetą, kuris atlieptų augančius ES piliečių lūkesčius.

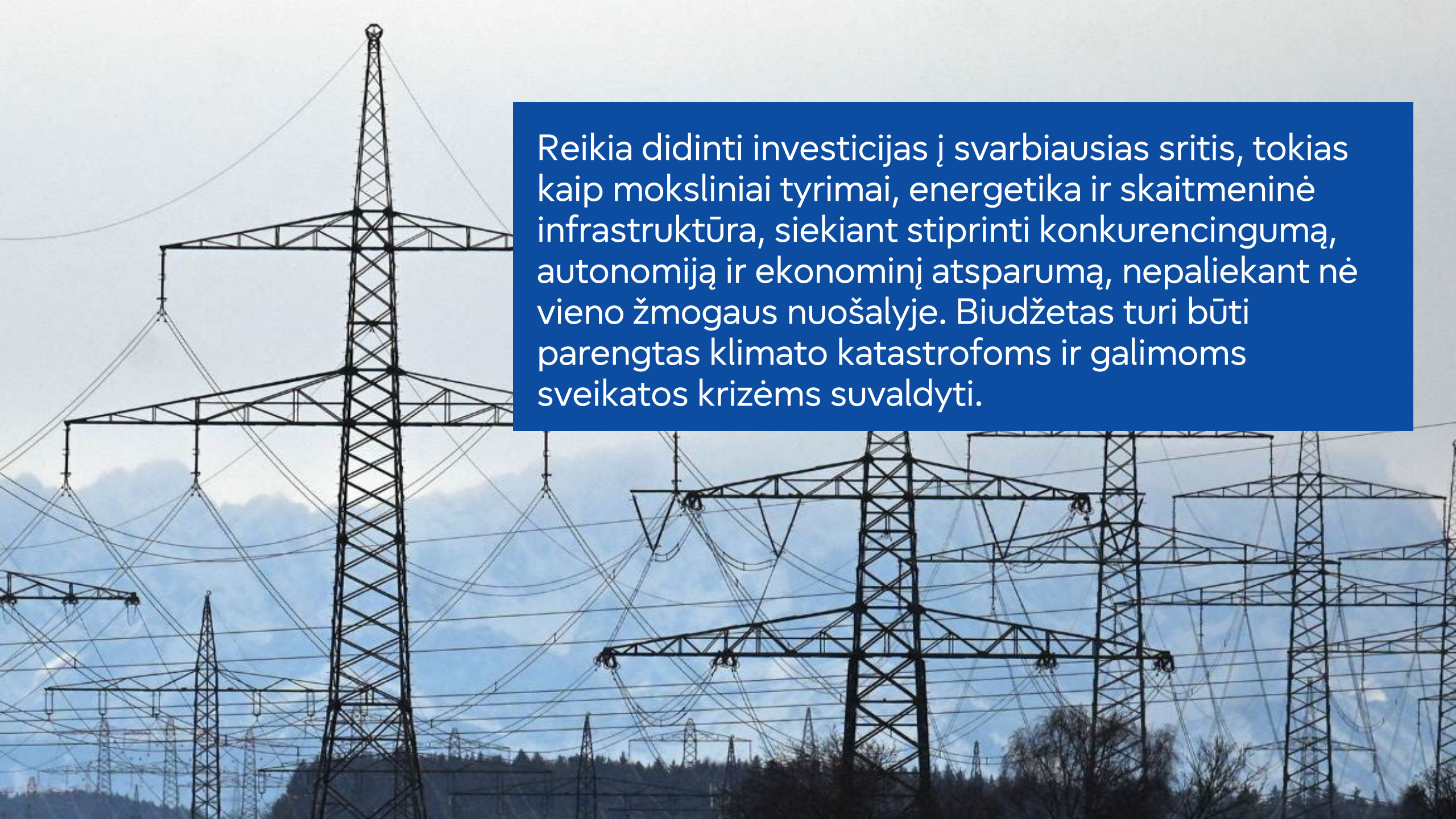
Išlaidų riba, kuri šiuo metu siekia **1 procentą nuo 27 ES šalių bendrųjų nacionalinių pajamų, nėra proporcinga** augančiam krizių ir iššūkių mastui.

Keičiantis Jungtinių Valstijų vaidmeniui pasaulinėje arenoje, būtinos Europos investicijos siekiant suvaldyti Rusijos karinę agresiją Ukrainoje, spręsti sudėtingą ekonominę ir socialinę situaciją, didinti konkurencingumą bei reaguoti į gilėjančią klimato ir biologinės įvairovės krizę.

Siekiant pereiti prie Gynybos Sąjungos, didinamas finansavimas saugumo, gynybos ir kibernetinio saugumo sritims, siekiant užtikrinti mūsų saugumą ir kovoti su pasauline nestabilumo grėsme.

Tačiau gynybos biudžeto didinimas neturėtų būti vykdomas socialinių ir aplinkosaugos išlaidų bei ilgalaikių politikos priemonių sąskaita.

Reikia didinti investicijas į svarbiausias sritis, tokias kaip moksliniai tyrimai, energetika ir skaitmeninė infrastruktūra, siekiant stiprinti konkurencingumą, autonomiją ir ekonominį atsparumą, nepaliekant nė vieno žmogaus nuošalyje. Biudžetas turi būti parengtas klimato katastrofoms ir galimoms sveikatos krizėms suvaldyti.

Žemės ūkio ir sanglaudos politika toliau atlieka svarbų vaidmenį remiant socialinę, ekonominę ir teritorinę sanglaudą, gilinat vieningą rinką bei mažinant nelygybę ir skurdą.

Dėl skolinimosi išlaidų ir priemonės „Next Generation EU“ lėšų grąžinimo neturėtų nukentėti pagrindiniai politikos prioritetai ir Sąjungos gebėjimas veikti. Senoms skoloms padengti reikia naujų išteklių.

Supaprastinimas ir lankstumas yra esminiai principai. Naujasis biudžetas privalo mažinti administracinę naštą tiems, kurie naudojami ES finansavimu – ūkininkams, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, regionams – bet tuo pačiu užtikrinti demokratinį priežiūros mechanizmą. Supaprastintas biudžetas turi būti ne tik lengviau valdomas, bet ir skaidresnis. Naujasis biudžetas turi būti lanksčiai ir greitai prisitaikomas, nepažeidžiant parlamentinės kontrolės.

Pagarba ES vertybėms – pagrindas paramai. ES lėšos turėtų būti skiriamos tik toms šalims, kurios gerbia Europos Sąjungos vertybes ir teisinės valstybės principus. Taip pat svarbu užtikrinti, kad paramos gavėjai nenukentėtų dėl netinkamų savo valdžios sprendimų.

Kas yra ilgalaikis ES biudžetas?

DAUGIAU INFORMACIJOS APIE ES ILGALAIKĮ BIUDŽETĄ EUROPOS PARLAMENTO INTERNETO SVETAINĖJE

<https://eubudget.europarl.europa.eu/lt/>

<https://www.europarl.europa.eu/topics/lt/topic/eu-budget>